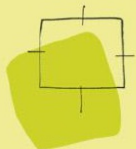
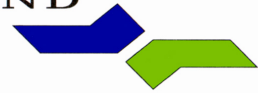

Ruimtelijke onderbouwing Windpark EEMSMOND
Oostpolder

gemeente

EEMSMOND

BügelHajema

Plek voor ideeën

Ruimtelijke onderbouwing Windpark Oostpolder

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing	3	
Hoofdstuk 1 Inleiding	4	
1.1 Aanleiding	4	
1.2 Geldend bestemmingsplan	5	
1.3 Procedure en bevoegd gezag	6	
1.4 Leeswijzer	6	
Hoofdstuk 2 Beleid	7	
2.1 Europees beleid	7	
2.2 Rijk	7	
2.3 Provincie	10	
2.4 Regio	12	
2.5 Gemeente	15	
2.6 Conclusie beleid		15
Hoofdstuk 3 Projectbeschrijving	16	
3.1 Huidige situatie	16	
3.2 Toekomstige situatie	17	
Hoofdstuk 4 Onderzoeksaspecten	18	
4.1 Milieueffectrapport	18	
4.2 Voorkeursalternatief	18	
4.3 Effectbeoordeling voorkeursalternatief	20	
4.4 Passende beoordeling	27	
Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid	30	
5.1 Economische uitvoerbaarheid	30	
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	30	
Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing	31	
Bijlage 1 Watertoets	32	

Ruimtelijke onderbouwing

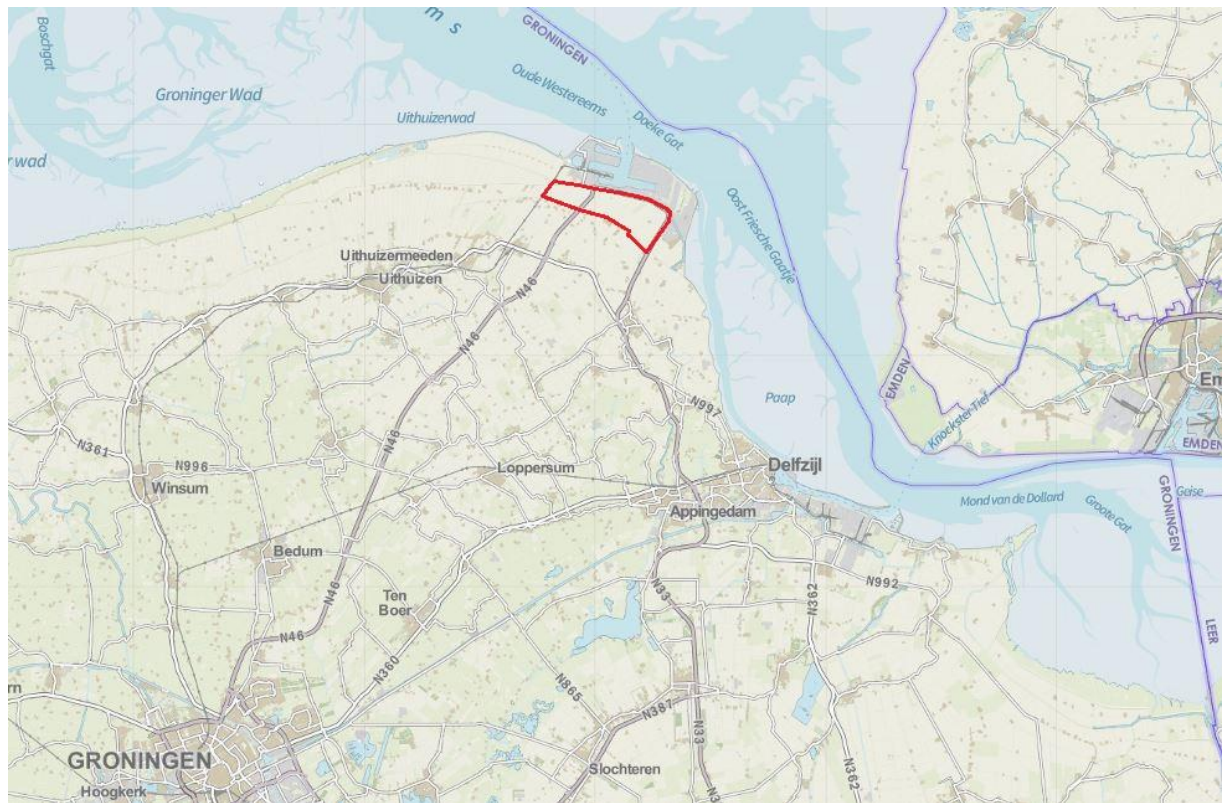
Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

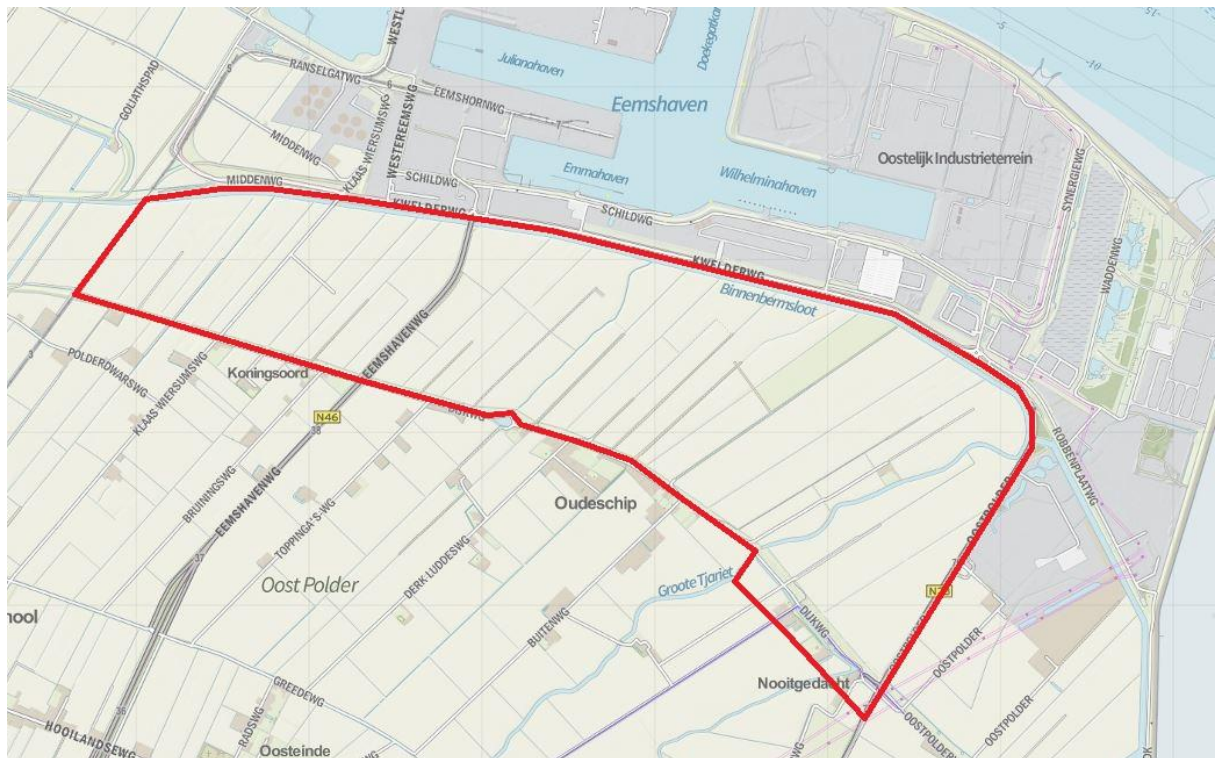
Eigenaren van gronden in de Oostpolder, verenigd in de Vereniging Windpark Oostpolder, zijn samen met energiebedrijf Innogy (RWE) van plan 21 windturbines op te richten in de Oostpolder. Hiervan zijn 12 turbines nieuw en 9 turbines betreft de vervanging van bestaande turbines aan de Kwelderweg. Voor de realisatie van het windpark worden 10 turbines verwijderd. Behalve de 9 genoemde is dat ook een turbine direct zuidelijk van de Dijkweg.

De Oostpolder is het gebied direct grenzend aan de zuidzijde van het bestaande havengebied Eemshaven. In figuur 1.1 en 1.2 is het plangebied aangegeven. Het gebied heeft op dit moment een agrarische functie.

De Oostpolder is in het opeenvolgende omgevingsbeleid van de Provincie Groningen aangewezen voor het opwekken van windenergie. Het gebied is onder meer aangewezen op grond van de ligging nabij industrie en infrastructuur en de windconditie ter plaatse. Het voornemen is om een windpark te realiseren met 21 windturbines van in totaal circa 80 megawatt (MW).

Figuur 1.1 Topografische kaart met projectgebied Oostpolder (pdokviewer.pdok.nl)

Figuur 1.2 Topografische kaart met projectgebied Oostpolder ingezoomd (pdokviewer.pdok.nl)

1.2 Geldend bestemmingsplan

Voor het projectgebied gelden op dit moment de volgende bestemmingsplannen:

- Buitengebied (vastgesteld 28 juni 2010, voor een deel onherroepelijk 5 september 2012);
- Herziening bestemmingsplan buitengebied (vastgesteld 15 oktober 2015).

Op het projectgebied is het bestemmingsplan Buitengebied van toepassing. De percelen hebben de bestemming Agrarisch - Dijkenlandschap. Daarnaast komt de bestemming Water voor ter plaatse van de Groote Tjariet. Verder komen de gebiedsaanduidingen Geluidzone - spoor en Wro-zone - wijzigingsgebied voor.

Het gehele gebied valt onder de gebiedsaanduiding Geluidzone - industrie. Op de noordelijke rand van het gebied staan windturbines waardoor de gebiedsaanduiding Overig - windturbinepark voorkomt in kleine zones rondom de windturbines.

De Raad van State heeft op 5 september 2012 het besluit van de raad van de gemeente Eemsmond van 28 juni 2010 met betrekking tot de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied merendeels in stand gelaten. Voor een aantal onderdelen gold dat echter niet. Daarom is op 15 oktober 2015 de Herziening bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. De herziening is alleen van toepassing op het westelijk deel van het projectgebied, gelegen tussen het spoor en de N46. In de herziening zijn bestemmingen niet gewijzigd. Wel is een aantal regels vernietigd met betrekking tot wijzigingsbevoegdheden. Voor het projectgebied heeft de herziening geen gevolgen.

Op 9 juli 2012 is het bestemmingsplan Glastuinbouwgebied Eemsmond voor het oostelijk deel van het projectgebied vastgesteld. De gemeente Eemsmond heeft dit bestemmingsplan vastgesteld om de komst van grootschalige glastuinbouw in de Oostpolder planologisch mogelijk te maken. De provincie heeft goedkeuring aan het plan onthouden ("oude" WRO procedure). Het bestemmingsplan Glastuinbouwgebied Eemsmond is daarmee niet vigerend.

In de regels van het bestemmingsplan Buitengebied, behorende bij de bestemming

Agrarisch - Dijkenlandschap, staat dat windturbines alleen gebouwd en in werking mogen zijn ter plaatse van gronden met de aanduiding 'windturbine - 1', 'windturbine - 2' of 'windturbine - 3'. Deze aanduidingen komen niet voor in het projectgebied. In de andere bestemmingen die voorkomen in het projectgebied is het bouwen van een windturbine niet toegestaan.

Het beoogde gebruik van de percelen voor een windpark is in strijd met de geldende bestemmingen.

1.3 Procedure en bevoegd gezag

Een initiatief van deze omvang vraagt een wijziging van de bestemming door middel van een bestemmingsplanwijziging of een provinciaal inpassingsplan. Het vaststellen van een bestemmingsplanwijziging of provinciaal inpassingsplan vraagt veel tijd. De aanvraag van subsidie voor het windpark speelt echter ook een rol in de planning van het project. Het windpark is aangemeld voor een subsidie die tweemaal per jaar wordt verstrekt. Vanwege de zorgvuldige voorbereiding van het plan dreigt de termijn van indiening van de subsidieaanvraag in september van dit jaar niet gehaald te worden. Om die reden wordt nu de procedure voor een "omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan" gevolgd. De verwachting is dat het windpark op die manier in september 2017 in aanmerking komt voor de benodigde subsidie.

De te volgen procedure heeft geen gevolgen voor de rechtszekerheid van belanghebbenden en omwonenden. De onderzoekslast naar effecten is identiek (milieueffectrapportage en Passende beoordeling) en tegen de vergunning kunnen zienswijzen worden ingebracht. Omdat de planvorming veelvuldig met de omwonenden is afgestemd, acht de provincie de procedure om reden van zorgvuldige communicatie verantwoord.

Voor de realisatie en exploitatie van het windpark zijn diverse vergunningen benodigd. Dit betreft in elk geval de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de vergunning op de grond van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Voor windenergie bepaalt de omvang (in MW) van een windpark welk overheidsorgaan het bevoegd gezag is voor zowel het ruimtelijk plan als de omgevingsvergunning. De Elektriciteitswet 1998 bepaalt dat voor windparken met een opgesteld vermogen tussen 5 en 100 MW de provincie verantwoordelijk is voor de ruimtelijke inpassing door middel van een inpassingsplan en voor de besluitvorming over de omgevingsvergunning. Voor windpark Oostpolder geldt daarmee dat de provincie Groningen het bevoegd gezag is. Provinciale Staten is bevoegd voor het inpassingsplan en Gedeputeerde Staten is bevoegd voor de omgevingsvergunning en de vergunning op grond van de Wnb.

1.4 Leeswijzer

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan moet gemotiveerd worden dat met de afwijking sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet hier in.

In het vervolg van deze ruimtelijke onderbouwing wordt in de eerste plaats ingegaan op het relevante beleid van het rijk, de provincie en gemeente. Dit gebeurt in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie van het projectgebied en de projectbeschrijving beschreven. Hoofdstuk 4 bestaat uit een beschrijving van de milieueffecten aan de hand van het uitgevoerde milieueffectrapport en Passende beoordeling. Als laatste wordt in hoofdstuk 5 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project besproken.

Hoofdstuk 2 **Beleid**

2.1 **Europees beleid**

Het Europese doel voor 2020 is 20% van het totale energieverbruik duurzaam te realiseren, en in 2030 27%. Dit is vastgelegd in de EU-richtlijn 2009/28/EG. In juni 2011 presenteerde de EU de “Energieroutekaart 2050” als doorkijk naar 2050 en de in tussentijd te nemen stappen om te komen tot een verdere verduurzaming van de energiemarkt en een verdere CO₂-reductie (80-95%). De komende jaren zal verdere invulling aan het beleid na 2020 worden gegeven.

In mei 2014 heeft de Europese Commissie een Europese strategie voor energiezekerheid voorgesteld. Het doel is vooral de EU minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen en de energiezekerheid te vergroten. De Europese Raad heeft de door de Commissie voorgestelde klimaat-en energiedoelstellingen voor 2030 goedgekeurd. Het doel van deze strategie is investeerders meer zekerheid te geven, met name voor infrastructuurprojecten op lange termijn, de EU-landen houvast te geven voor hun nationale beleid, en als EU een constructieve bijdrage te leveren aan de onderhandelingen over een nieuw internationaal klimaatverdrag in 2015. Het gaat ook om minder afhankelijkheid van ingevoerde fossiele brandstoffen, een EU-economie die zuiniger omspringt met energie en grondstoffen (en dus minder CO₂ uitstoot) en meer investeringen in de Europese economie om nieuwe bedrijfstakken, technologieën en werkgelegenheid te stimuleren.

In Europees verband heeft Nederland de taakstelling om in 2020 14% van het totale energieverbruik duurzaam te realiseren en de CO₂-uitstoot met 20% te reduceren ten opzichte van 1990, met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. In bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en het Interprovinciaal Overleg is vastgelegd welk aandeel elke provincie neemt in het totaal van de 6.000 MW. De provincie Groningen heeft zich hierbij gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie in 2020.

2.2 **Rijk**

2.2.1 **Structuurvisie infrastructuur en ruimte**

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft in de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR, maart 2012) haar ambities tot 2040 weergegeven. De ondertitel van het SVIR luidt ‘Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig’. Om dat te bewerkstelligen, zijn - voor de middellange termijn (2028) - de volgende drie doelen aangegeven:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De Eemshaven is in het SVIR aangewezen als haven van nationale betekenis. Als onderdeel van de MIRT-regio Noord-Nederland is de Eemshaven tevens benoemd als ‘Energyport’, een internationaal energieknoppunt en kenniscentrum voor energievoorziening en -transitie. In dat kader wordt ingezet op het robuust en compleet maken van het internationale hoofdenergienetwerk, waaronder de verbinding van Eemshaven via Ens naar Diemen (Noord-West 380kV-verbinding). Tevens wordt de noodzaak benoemd om binnen de Eemshaven leidingstroken voor buisleidingen en locaties voor ondergrondse opslag te reserveren.

Nationaal belang 2 uit het SVIR staat voor ‘ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie’. Het Rijk beoogt hiermee een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorzieningen te bewerkstelligen. Geopolitieke verhoudingen, de uitputting van fossiele brandstoffen, maar ook de ambities

voor beperking van de CO₂-uitstoot vragen om ruimte voor duurzame energievoorzieningen, waaronder grootschalige windenergie op land en op zee. In dat kader is de Eemshaven, inclusief de Oostpolder, aangewezen als gebied dat als kansrijk voor windenergie wordt betiteld.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip 'stedelijke ontwikkeling' is daarbij als volgt gedefinieerd: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

In beginsel vallen windparken als voorzieningen voor het opwekken van energie niet onder de definitie van stedelijke ontwikkeling. De ladder voor duurzame verstedelijking is daarom niet van toepassing op deze omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan.

2.2.2 Structuurvisie windenergie op land

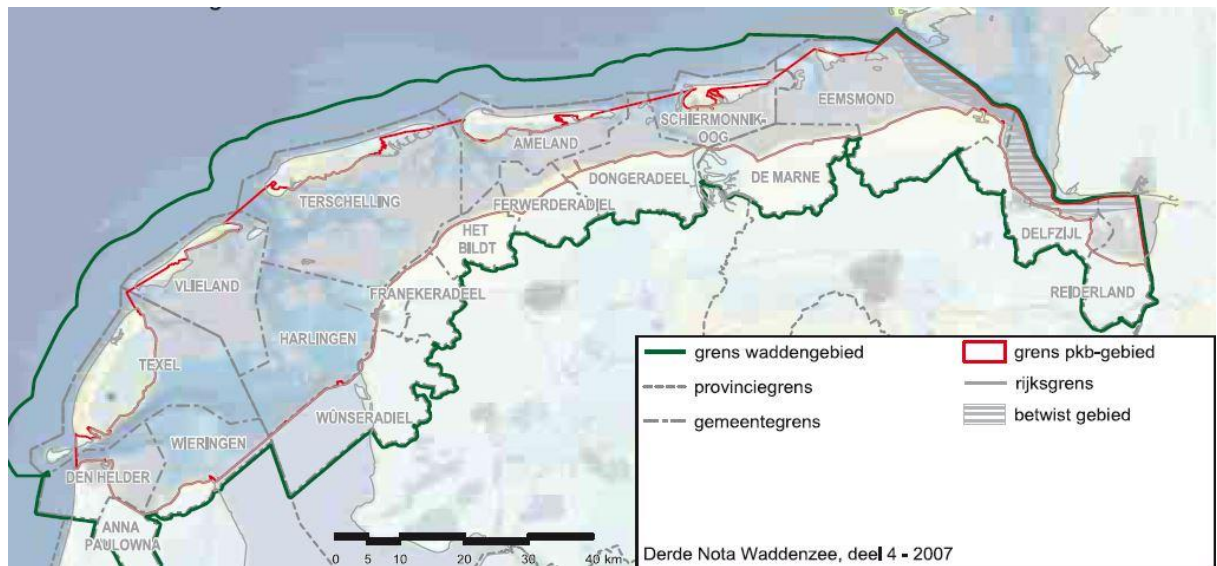
De Structuurvisie windenergie op land is een uitwerking van de gebieden die in de SVIR zijn aangewezen. In deze uitwerking presenteert het kabinet een ruimtelijk plan voor de doorgroei van windenergie in Nederland. Het plan beoogt zodanige ruimtelijke voorwaarden te scheppen dat in 2020 een opwekkingsvermogen van ten minste 6.000 megawatt (MW) door windturbines operationeel is.

De keuze voor locaties is gemaakt door gebieden te selecteren binnen de 'kansrijke gebieden' uit het SVIR in overleg met de provincies, rekening houdend met het provinciale beleid (anno 2012). Provincies hebben gebieden aangewezen op basis van hun ruimtelijke mogelijkheden. Deze selectie van gebieden is onderzocht in een planMER en Passende Beoordeling. Op basis van de bestuurlijke afspraken tussen het kabinet en de provincies en de inhoudelijke informatie uit het planMER zijn 11 gebieden in de structuurvisie opgenomen.

De Eemshaven en omliggende gebieden zijn in de SWOL aangewezen als locatie voor de realisatie van grootschalige windenergie. De Oostpolder maakt onderdeel uit van dit gebied.

2.2.3 Structuurvisie Derde Nota Waddenzee (2007, deel 4)

De structuurvisie Derde Nota Waddenzee (voorheen planologische kernbeslissing, PKB, inmiddels onderdeel van de SVIR) bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee. De structuurvisie geeft de begrenzing van de Waddenzee (pkb-gebied) en het Waddengebied (zie figuur 2.1). De Waddenzee betreft het water van de Waddenzee met inbegrip van droogvallende zandplaten en slikken. Het Waddengebied is een zone om de Waddenzee.

Figuur 2.1 Grens Waddenzee (rood) en waddengebied (groen) (Derde Nota Waddenzee 2007, deel 4)

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is "de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap". De structuurvisie geeft de beleidskeuzen die het rijk relevant acht voor het realiseren van de doelstellingen van de Waddenzee. Deze zijn uitgesplitst in maatregelen gericht op:

- de natuur in brede zin (inclusief kwaliteit van water, bodem en lucht);
- bestaande en nieuwe menselijke activiteiten in de Waddenzee en daarbuiten, voor zover van invloed op de Waddenzee.

Ook windenergie komt aan bod in de structuurvisie. Deze stelt dat plaatsing van windturbines in de Waddenzee niet is toegestaan. Voor het Waddengebied geldt dat in concrete gevallen moet worden bekeken of plaatsing van windturbines mogelijk is. De toelaatbaarheid wordt beoordeeld door toepassing van de criteria zoals opgenomen in het nationaal ruimtelijk beleid en het afwegingskader uit de structuurvisie.

Dit wil zeggen dat:

- voor natuur moet worden voldaan aan het van toepassing zijnde wettelijke beschermingsregime (Wnb);
- het voornemen verenigbaar is met de te beschermen en behouden landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De landschappelijke en cultuurhistorische waarden, evenals de begrenzing van de Waddenzee en het waddengebied zijn vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Aangezien de locatie van windpark Oostpolder in het Waddengebied ligt, dienen mogelijke gevolgen voor de beschermde landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Waddenzee te worden onderzocht.

Bovenstaand afwegingskader wordt verder uitgewerkt voor natuur in paragraaf 4.3.3 en voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden in paragraaf 4.3.4 en 4.3.5 van deze ruimtelijke onderbouwing.

2.3 Provincie

2.3.1 Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie 2016 - 2020 van de provincie Groningen bevat de integrale lange termijnvisie van de provincie op de fysieke leefomgeving.

Het accent in het beleid ligt op het benutten van de ontwikkelingsmogelijkheden, naast het beschermen van de karakteristieke bebouwde en onbebouwde elementen. De provincie wil ruimte bieden voor ondernemerschap om in te spelen op de dynamische ontwikkelingen. Activiteiten lopen steeds meer door elkaar heen. Dat heeft gevolgen voor het ruimtegebruik. Functies, zoals bijvoorbeeld wonen en werken, zijn steeds minder van elkaar gescheiden.

Een belangrijk doel van de Omgevingsvisie is om op strategisch niveau samenhang aan te brengen in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarom zijn in de Omgevingsvisie zoveel mogelijk de visies op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, landschap en cultureel erfgoed, natuur, verkeer en vervoer, water, milieu en gebruik van natuurlijke hulpbronnen samengevoegd en inhoudelijk met elkaar verbonden. Er zijn ook onderdelen opgenomen van het provinciale beleid voor economie, energie en cultuur en welzijn, voor zover die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving.

In de Omgevingsvisie is al het provinciale beleid dat op een of andere manier raakt aan de fysieke leefomgeving geformuleerd en geordend in vijf samenhangende thema's en elf provinciale 'belangen':

Ruimte

1. Ruimtelijke kwaliteit
2. Aantrekkelijk vestigingsklimaat
3. Ruimte voor duurzame energie
4. Vitale landbouw

Natuur en landschap

5. Beschermen landschap en cultureel erfgoed
6. Vergroten biodiversiteit

Water

7. Waterveiligheid
8. Schoon en voldoende water

Mobiliteit

9. Bereikbaarheid

Milieu

10. Tegengaan milieuhinder
11. Gebruik van de ondergrond

De Omgevingsvisie bevat uitgangspunten en strategische keuzes en informeert de bestuurlijke en maatschappelijke partners over de ambities, verwachtingen en doelen op deze 'belangen'. De Omgevingsvisie is zodoende een kaderstellend document voor de uitwerking van het beleid op deelterreinen door de provincie zelf en door gemeenten en waterschappen. Ook voor andere partijen (bedrijven) die iets willen dat invloed heeft op de fysieke leefomgeving, biedt de Omgevingsvisie houvast.

Ruimte voor duurzame energie

Als onderdeel van het provinciale belang 'ruimte voor duurzame energie' is in de Omgevingsvisie beschreven hoe de provincie omgaat met windenergie. Het Rijk heeft met alle provincies afgesproken dat zij ruimte reserveren voor de plaatsing van 6.000 MW windenergie op land in 2020. De provincie heeft een taakstelling om een gezamenlijk vermogen van maximaal 855,5 MW te plaatsen.

Bij de ruimtelijke inpassing van deze taakstelling kiest de provincie voor concentratie in de vorm van drie grootschalige windparken, waaronder een windpark in de Eemshaven inclusief de Oostpolder. Vanuit zuinig ruimtegebruik wijst de provincie alleen de

planologische ruimte aan die nodig is voor het behalen van de taakstelling. Binnen deze gebieden streeft de provincie naar een optimaal energetisch vermogen met daarbij nadrukkelijk aandacht voor het minimaliseren van de nadelige effecten op mens en omgeving. Bij het realiseren van windparken geldt het door Provinciale Staten vastgestelde Beleidskader Sanering, opschaling, gebiedsfonds en participatie.

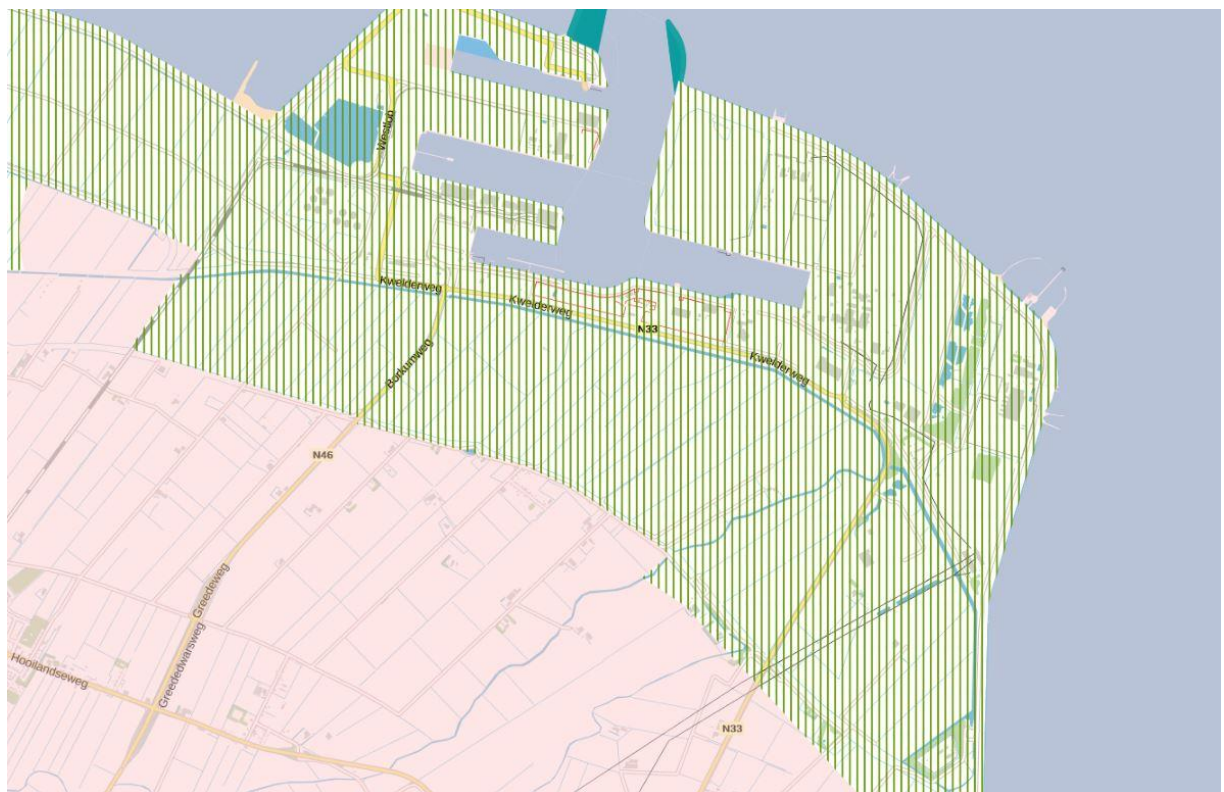
De provincie wil de mogelijkheid creëren van een heroverweging van de locatie voor een windpark na afloop van de exploitatietermijn. Ze wil dit bewerkstelligen door de nieuwe windparken tijdelijk te bestemmen of te doen bestemmen. Afspraken hierover legt de provincie vast met de betrokken ontwikkelaars, gemeenten en in voorkomende gevallen het Rijk.

2.3.2 Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening 2016 van de provincie Groningen bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie. Deze regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De Omgevingsverordening is nauw verbonden met de in de vorige paragraaf beschreven Omgevingsvisie. Met de Omgevingsverordening laat de provincie haar beleid uit de Omgevingsvisie doorwerken in plannen van gemeenten en waterschappen.

Op kaart 5 'Windenergie' is te zien dat het gebied is aangewezen als concentratiegebied grootschalige windenergie (zie figuur 2.2, groen gearceerd). De verordening (artikel 2.41.4) schrijft voor dat plaatsing van windturbines alleen is toegestaan binnen de concentratiegebieden op voorwaarde dat:

- de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en
- ze geen grotere wieklenge hebben dan tweederde van de ashoogte.

Figuur 2.2 Projectgebied op kaart 5 'Windenergie' (planviewer Omgevingsverordening)

Verder is op kaart 3 'Veiligheid en milieu' een zone weergegeven rondom de N46 welke het gebied doorkruist. In paragraaf 4.3.8 wordt hier nader op ingegaan. Op kaart 7 'Landschap' van de verordening is te zien dat de Groote Tjariet als karakteristieke

waterloop is aangewezen en dat ten zuiden van het projectgebied een oude dijk loopt. Deze twee waarden worden niet beperkt door de ontwikkeling.

2.4 Regio

2.4.1 Ecologie en Economie in Balans

In 2009 is op initiatief van de provincie Groningen het project 'Ecologie en Economie in balans (E&E)' gestart, vanuit de wens om met de partijen rond de haven- en industrieterreinen in de Eemsdelta te komen tot een nieuwe manier van samenwerken. Op 30 juni 2014 hebben alle betrokken partijen hierover een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De afspraken die binnen het project E&E met de gemeenten, waterschappen, bedrijven en natuur- en milieuorganisaties in de regio Eemsdelta zijn gemaakt, zijn doorvertaald in de Ontwikkelvisie Eemsdelta (zie paragraaf 2.4.2).

2.4.2 Ontwikkelingsvisie Eemsdelta

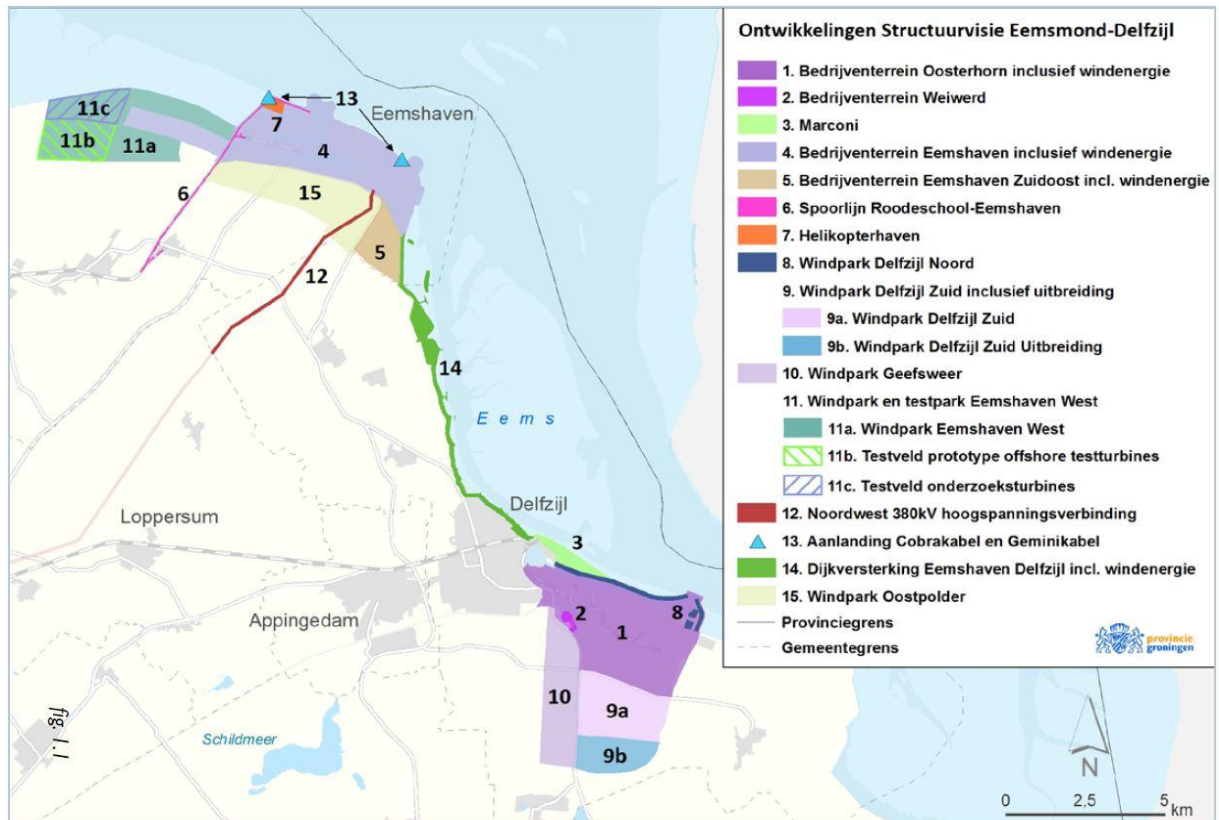
De Ontwikkelingsvisie Eemsdelta (2013) is vastgesteld door de vier gemeenten Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum (DEAL-gemeenten) en de provincie Groningen. De ontwikkelingsvisie is gemaakt voor de periode tot 2030. Het doel van de ontwikkelingsvisie is het aanjagen van ontwikkelingen en functies in de regio en het sturen en ordenen hiervan. In de ontwikkelingsvisie wordt voor het onderdeel windenergie aangesloten bij het Rijks- en provinciale beleid.

Tijdens de vaststelling van de ontwikkelvisie is het convenant 'Doorwerking Ontwikkelingsvisie Eemsdelta' getekend. Hierbij is onder meer afgesproken dat de ontwikkelingsvisie doorwerkt in bestemmingsplannen.

2.4.3 Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer) heeft een advies uitgebracht over de bovengenoemde ontwikkelingsvisie en adviseerde dat de regionale keuzes bestuurlijk bindend moeten worden vastgelegd in een regionale structuurvisie. De provincie en gemeenten Delfzijl en Eemsmond hebben gezamenlijk de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl opgesteld. Deze regionale Structuurvisie is een uitwerking van de Ontwikkelingsvisie Eemsdelta en is vastgesteld op 19 april 2017.

De Structuurvisie gaat over 15 grote ruimtelijke projecten in de Eemsdelta. Het plangebied bestaat uit de Eemshaven, Oosterhorn en een aantal direct naastgelegen gebieden. De effecten van deze projecten kunnen gezamenlijk belastend zijn voor mens, natuur en milieu en een groter deel van de beschikbare milieugebruiksruimte innemen of onderling deels conflicteren met elkaar. Doel van de Structuurvisie is het bepalen van een ruimtelijk kader en milieubeleid voor verdere planvorming met het uitgangspunt dat de omgevingseffecten van de 15 projecten individueel en cumulatief passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. In figuur 2.3 is het windpark Oostpolder weergegeven als project nummer 15.

Figuur 2.3 Windpark Oostpolder, project nummer 15 (bron: Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl)

De Structuurvisie is ook een uitwerking van de provinciale Omgevingsvisie 2016-2020. De daarin geformuleerde opgave Energyport met de daarbij benoemde prioritaire belangen staan centraal. Het plangebied van de Structuurvisie valt ook binnen het gebied van de opgave Waddengebied. Ook die opgave en de daarbij behorende belangen worden meegenomen in de afwegingen. De projecten uit de Structuurvisie dragen bij aan de belangen van beide opgaven. De uitdaging zit in het in balans brengen van de (duurzame) energie en economische belangen en de belangen van leefomgeving, natuur en landschap.

De belangen die in de afwegingen voor de Structuurvisie worden meegenomen zijn in volgorde van belangrijkheid:

1. ruimte voor duurzame energie
2. aantrekkelijk vestigingsklimaat (bedrijven)
3. tegengaan van milieuhinder
4. waterveiligheid
5. het vergroten van de biodiversiteit
6. het beschermen van het landschap en cultureel erfgoed
7. aantrekkelijk vestigingsklimaat (recreatie en toerisme)

In het MER en de Passende beoordeling die ten behoeve van de Structuurvisie zijn opgesteld, zijn de omgevingseffecten van alle 15 ontwikkelingen individueel en in samenhang (cumulatief) beoordeeld. Het blijkt dat de projecten op basis van wetgeving en beleid naast elkaar mogelijk zijn, maar niet zomaar en zonder meer. De Structuurvisie maakt de dilemma's zichtbaar en biedt oplossingen aan. Op sommige onderdelen worden belangen afgewogen en beleidsmatige keuzes gemaakt, bijvoorbeeld ten aanzien van normering op het gebied van geluid en geur.

De belangrijkste bevindingen uit de Structuurvisie, voor zover van toepassing op het plangebied, zijn dat:

- a. gebiedsgericht milieubeleid wenselijk en noodzakelijk is voor het plangebied van de Structuurvisie en dat dit milieubeleid de grenzen bepaalt van de beschikbare

- milieugebruiksruimte;
- b. binnen de beschikbare milieugebruiksruimte alle 15 ontwikkelingen inpasbaar zijn, al dan niet met maatregelen op projectniveau;
 - c. in het gebiedsgericht milieubeleid
 1. normen zijn vastgelegd voor de toegestane cumulatieve geluidbelasting;
 2. normen zijn vastgelegd voor de geluidbelasting per windpark;
 3. er waarden zijn bepaald voor de cumulatieve geurbelasting en de individuele norm voor geur is aangescherpt;
 4. voor de combinatie van windenergie en bedrijven op concreet projectniveau maatwerk wordt toegepast met betrekking tot externe veiligheid;
 5. procesafspraken zijn vastgelegd tussen partijen over uitstoot van stikstofoxiden, zware metalen en geur.
 - d. economische activiteiten in balans met de ecologische kwaliteit van het gebied zijn, onder de voorwaarde van de Ecologische Plus (inhoud en proces).

Ten aanzien van het genoemde gebiedsgerichte milieubeleid hanteert de provincie voor het projectgebied in de Structuurvisie de volgende specifieke normen:

Onderdeel	Doorwerking en borging per onderwerp
Geluid	<p>Wij willen de cumulatieve geluidbelasting beperken tot maximaal GES-5 (L_{CUM} 65 dB). Bij ruimtelijke plannen voor geluidrelevante ontwikkelingen wordt gemotiveerd of er wordt voldaan aan L_{CUM} 65 dB. Wij nemen deze norm op in de Omgevingsvisie.</p> <p>Wij willen dat windparken, zoals in de Structuurvisie begrensd, voldoen aan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}. Bij ruimtelijke plannen voor windparken wordt gemotiveerd of er wordt voldaan aan de genoemde normen.</p> <p>Wij nemen deze norm ook op in de Omgevingsvisie. Als woningen door cumulatie van verschillende windparken een hogere geluidbelasting ondervinden van 47 dB L_{den}, dan zal worden onderzocht of maatwerk een oplossing kan bieden.</p>
Geur	<p>Wij hanteren voor het plangebied van de ontwerp-Structuurvisie een (strengere) immissienorm van 0,25 O_u/m^3 als 98 percentiel bij geurgevoelige objecten. Deze afwijkende norm geldt voor nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven (met uitzondering van veehouderijen). De norm wordt in de Omgevingsvisie, het Milieuplan provincie Groningen 2017-2020 en de geurbeleidsregel industriële geurbronnen opgenomen. De gemeenten Delfzijl en Eemsmond stellen hetzelfde geurbeleid vast voor inrichtingen waarvoor zij het bevoegd gezag zijn.</p>
Externe veiligheid	<p>De kans dat een bedrijf een ongeval krijgt met een gevaarlijke stof door de nabijheid van een windturbine mag niet meer dan 10 % toenemen. Indien blijkt dat er een toename van meer dan 10 % is, moet nader onderzoek worden uitgevoerd en moet worden nagegaan wat de gevolgen zijn. Deze instructieregel geldt voor bestaande en nieuwe situaties. De instructieregel wordt in het Milieuplan opgenomen en in gemeentelijke milieubeleid.</p> <p>Wij vragen dat in ruimtelijke plannen gemotiveerd wordt aangegeven en deugdelijk wordt onderbouwd hoe is omgegaan met de inwaartse zonering van risicobronnen, zoals bedrijfsactiviteiten met gevaarlijke stoffen en windturbines.</p>

De doorwerking van het milieubeleid uit de Structuurvisie wordt geregeld in een overeenkomst tussen gemeenten, provincie en Groningen Seaports. Door vaststelling in het college van burgemeester en wethouders wordt het daarmee milieubeleid van de gemeente, in dit geval Eemsmond. Het wordt niet nader in de Omgevingsverordening geregeld.

2.5 Gemeente

De regionale Structuurvisie is, door de vaststelling in het college van burgemeester en wethouders, milieubeleid van de gemeente Eemsmond. De gemeente onderschrijft de uitkomsten van de regionale Structuurvisie en zal de daaruit volgende doorwerking borgen in de plannen waaronder die voor het windpark Oostpolder. De gemeente staat in beginsel positief tegenover de ontwikkeling van het windpark mits op zorgvuldige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van haar inwoners. Middels een klankbordgroep participeert de gemeente in het contact met de inwoners om dit algemene doel te monitoren en te concretiseren.

2.6 Conclusie beleid

Het projectgebied windpark Oostpolder ligt binnen een gebied dat:

- in de SVIR is aangewezen als kansrijk voor windenergie;
- onderdeel uitmaakt van één van de 11 gebieden die in de Structuurvisie windenergie op land zijn aangewezen voor grootschalige energie;
- door de provincie is aangemerkt als concentratiegebied voor windenergie, en als zodanig is opgenomen in de Omgevingsvisie provincie Groningen 2016 - 2020 en verankerd is in de Omgevingsverordening;
- door provincie en gemeenten Eemsmond en Delfzijl is opgenomen als één van de windparken in de Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl.

Het project windpark Oostpolder sluit aan bij het beleid dat geldt voor het projectgebied.

Hoofdstuk 3 Projectbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt ten zuiden van de Eemshaven en bestaat uit agrarische percelen. Het gaat om een gebied met een oppervlakte van circa 620 ha. Ten noorden van het gebied ligt de Kwelderweg met daarachter de Eemshaven. Ten oosten van het gebied ligt de N33 en Eemshaven Zuidoost (inclusief windpark). Aan de zuidkant van het gebied ligt een dijk met daarachter de Dijkweg. Het dorp Oudeschip en Nooitgedacht zijn hier ook gelegen. Het gebied wordt aan de westkant begrenst door de spoorlijn. Het gebied wordt verder doorkruist door de Eemshavenweg.

Het gebied is een typisch akkerbouwgebied. Gewassen die in het gebied worden geteeld, zijn onder andere aardappelen, bieten, wortels, tarwe en maïs. Tussen de percelen liggen sloten. Het gebied grenst aan de noordzijde aan de Binnenbermsloot en het Oostpolderbermkanaal. Aan de oostzijde wordt het gebied doorsneden door de Grote Tjariet.

Zuidelijk van het plangebied liggen de kernen Nooitgedacht en Oudeschip. Zuidelijk van de Dijkweg in en rond deze kernen liggen meer agrarische bedrijven.

In figuur 3.1, 3.2 en 3.3 zijn foto's van de huidige situatie opgenomen.

Figuur 3.1 Luchtfoto projectgebied (ruimtelijkeplannen.nl)

Figuur 3.2 Projectgebied vanaf de N33 gezien, met op de voorgrond de Groot Tjariet (Google Streetview)

Figuur 3.3 Projectgebied vanaf de Eemshaven gezien (Google Streetview)

3.2 Toekomstige situatie

Het voornemen ziet op zowel de bouw van het windpark, wat een periode van minder dan een 1 jaar in beslag zal nemen, als de exploitatie. Onder de bouw van het windpark wordt, naast de realisatie van de windturbines zelf, ook alle bijbehorende voorzieningen verstaan zoals (een beperkte) aanpassing van bestaande wegen, aanleg van nieuwe ontsluitingswegen ten behoeve van het windpark, aanvoer van bouwmaterialen, realisatie van kraanopstelplaatsen en het aanleggen van kabels. Een windpark heeft na oplevering een technische levensduur van minimaal 20-25 jaar welke door onderhoud en vervanging is te verlengen. Gedurende de exploitatiefase zijn de activiteiten, naast het in bedrijf zijn van de windturbines, beperkt tot het periodiek verrichten van inspecties en onderhoud. Het windpark wordt na de exploitatiefase verwijderd. In de aanvraag wordt, in lijn met artikel 7o van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, een periode van 30 jaar aangevraagd.

Voor het project is een milieueffectrapport (MER) opgesteld (zie paragraaf 4.1). In het MER zijn verschillende varianten beoordeeld. Het voorkeursalternatief (VKA) is gekozen op basis van de milieueffecten, technische haalbaarheid, energieproductie, verwachte rentabiliteit en ruimtebeslag. In het VKA wordt uitgegaan van het plaatsen van 21 windturbines en het ontmantelen van 10 bestaande windturbines. Een uitgebreide beschrijving van het VKA volgt in paragraaf 4.2.

Hoofdstuk 4 Onderzoeksaspecten

In het MER komt een groot aantal aspecten aan de orde die randvoorwaarden stellen aan de opzet of uitvoering van het plan. Veelal zijn dit milieuaspecten.

4.1 Milieueffectrapport

Windpark Oostpolder is één van de 15 projecten van de regionale structuurvisie Eemsmond-Delfzijl. Voor de structuurvisie is een MER en een Passende beoordeling opgesteld, waarin de omgevingseffecten van alle 15 ontwikkelingen individueel en in samenhang (cumulatief) zijn beoordeeld. Het blijkt dat de projecten op basis van wetgeving en beleid naast elkaar mogelijk zijn, maar niet zomaar en zonder meer. De Provincie heeft hiervoor beleid opgesteld waaraan de projecten worden getoetst. Het beleid is verder toegelicht in paragraaf 2.4.3.

Voor windpark Oostpolder is de m.e.r.-procedure doorlopen en is een MER opgesteld. Dit MER heeft alleen betrekking op het windpark Oostpolder en is een nadere, gedetailleerde toetsing van de effecten op de omgeving. Het MER betreft een gecombineerde MER: een planMER voor het nog op te stellen inpassingsplan, inclusief de realisatie van de windturbines, en een projectMER voor de omgevingsvergunning voor de realisatie van windturbines waar deze ruimtelijke onderbouwing betrekking op heeft. Voor het volledige projectMER, inclusief deelrapporten, wordt verwezen naar de bijlagen bij de aanvraag.

In het MER zijn per milieuthema de effecten bepaald voor de referentiesituatie. Dit is de huidige situatie plus autonome ontwikkelingen in de omgeving waar al een besluit over is genomen. De autonome ontwikkelingen betreffen de realisatie van een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen de Eemshaven en Vierverlaten, de dijkverbetering Eemshaven - Delfzijl inclusief de realisatie van drie windturbines, de ontwikkeling van het bedrijventerrein en windpark Eemshaven Zuidoost en de ontwikkeling van de windparken Oosterhorn en Delfzijl-Zuid (uitbreiding). Vervolgens zijn de effecten bepaald voor de plansituatie in de vorm van een aantal varianten. De referentiesituatie en plansituatie onderscheiden zich doordat in de plansituatie de ontwikkeling van windenergie is meegenomen.

In het MER zijn de effecten van de varianten op de volgende thema's bepaald: geluid, slagschaduw, flora en fauna, cultuurhistorie en archeologie, landschap, waterhuishouding, bodem, veiligheid, elektriciteitsopbrengst en ruimtegebruik. Per thema is het voornemen getoetst aan de relevante wettelijke kaders en beleidskaders en normen en richtlijnen daarin.

Vervolgens zijn per thema mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen onderzocht. Hierbij geldt een onderscheid tussen verplichte maatregelen zonder welke het voornemen niet uitvoerbaar is en bovenwettelijke maatregelen. Bovenwettelijke maatregelen zijn maatregelen waardoor negatieve effecten verder worden verminderd of waardoor de milieusituatie kan worden verbeterd.

4.2 Voorkeursalternatief

De varianten in het MER onderscheiden zich in eerste instantie door de opstelling van de windturbines in het gebied. In de varianten is per opstelling een bijpassende ashoogte, rotordiameter, aantal windturbines en MW-klasse bepaald.

Op basis van de ruimtelijke configuratie van het plangebied zelf, alsmede de ligging van bestaande turbines, woningen en andere gevoelige objecten zijn de effecten van de varianten in het MER onderzocht en vergeleken. Deze vergelijking en overwegingen betreffende draagvlak vormen de basis voor de uitvoerbaarheid en financierbaarheid van het windpark en voor de keuze van het bevoegd gezag en de initiatiefnemers. Uit deze afwegingen is een voorkeursalternatief (VKA) gekozen. Het VKA is daarna verder uitgewerkt tot de variant "VKA2+".

Het VKA2+ bestaat uit 21 windturbines in een dubbele oost-west lijnopstelling in de Oostpolder. De noordelijke en zuidelijke lijnopstelling bestaan elk uit 10 turbines. Aan de zuidostrand van het plangebied is daarnaast een turbine voorzien langs de Dijkweg. In het VKA2+ worden 10 turbines langs de Kwelderweg ontmanteld. Op basis van berekeningen is geconcludeerd dat het voor het geheel van windturbines in het gebied rendabeler is om een aantal bestaande turbines te verwijderen en nieuwe turbines direct zuidelijk van de Kwelderweg te plaatsen. In figuur 4.1 is de opstelling van het VKA2+ weergegeven.

De eigenschappen van de nieuwe turbines zijn als volgt.

Aantal turbines	Ashoogte (m)	Rotordiameter (m)
21 (-10)	135 - 166	125-145

Figuur 4.1 Opstelling VKA2+

4.3 Effectbeoordeling voorkeursalternatief

In deze paragraaf is de effectbeoordeling van het VKA2+ samengevat en wordt getoetst of voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening. De realisatie van windturbines heeft geen impact op de thema's verkeer, luchtkwaliteit en geur. Het aspect gezondheid is niet als apart thema opgenomen omdat de effecten op mensen aan bod komen door het onderzoek naar geluid, slagschaduw en landschap. De thema's worden hieronder behandeld. Voor de volledige effectbeoordeling en conclusies wordt verwezen naar het MER in de bijlagen bij de aanvraag.

4.3.1 Geluid

Het Activiteitenbesluit milieubeheer is het kader voor de toetsing van geluid van windturbines. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB. Deze norm geldt voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen van derden en kwetsbare locaties zoals scholen en ziekenhuizen worden verstaan.

In aanvulling op het wettelijk kader schrijft de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl voor dat windparken (conform de indeling in de Structuurvisie) als planologische eenheid moeten worden getoetst aan de normen van het Activiteitenbesluit. Windpark Oostpolder wordt in de Structuurvisie als één windpark gezien.

Om de geluideffecten van het VKA2+ in kaart te brengen is een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor het MER. Hierbij wordt met behulp van een akoestisch rekenmodel (Geomilieu®) de totale geluidproductie van alle windturbines van het windpark berekend en worden de geluideffecten op de omgeving inzichtelijk gemaakt. Voor het VKA2+ wordt uitgegaan van een windturbine met een gemiddelde geluiduitstraling.

Uit het onderzoek blijkt dat door de realisatie van windturbines de geluidbelasting op de woningen in de omgeving van de Oostpolder toeneemt. Uit het onderzoek blijkt verder dat mitigerende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan de geluidsnorm. Met dergelijke mitigerende maatregelen kan aan de geluidsnorm worden voldaan. Voor het VKA2+ gaat het om het toepassen van een stiller turbinetype en het toepassen van geluidmodi om de snelheid van de rotorbladen te beperken. In het akoestisch onderzoek behorende bij het MER wordt dit verder toegelicht.

In het bestemmingsplan valt het gehele gebied onder de gebiedsaanduiding Geluidzone - industrie. Omdat het te realiseren windpark geen geluidsgevoelig object is, is toetsing aan de geluidbelasting van het industrieterrein op het windpark niet noodzakelijk. Daarnaast is het gebied niet gelegen in een door de provincie aangewezen stiltegebied. Uit het onderzoek blijkt dat de 47 dB contour van het VKA2+ niet reikt tot de Waddenzee, het dichtstbij gelegen stiltegebied. Het VKA2+ heeft geen gevolgen voor het stiltegebied.

4.3.2 Slagschaduw

De draaiende rotorbladen van windturbines kunnen een bewegende schaduw op hun omgeving werpen. Dit wordt "slagschaduw" genoemd.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt als norm gesteld dat een maximale slagschaduwduur van 21 minuten per dag gedurende gemiddeld 17 dagen per jaar acceptabel is. Uit de Activiteitenregeling milieubeheer volgt dat windturbines een automatische stilstand voorziening dienen te bezitten indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten (veelal woningen), voor zover de afstand tussen de woningen of andere gevoelige bestemmingen minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden.

De maximale slagschaduw hinder voor het VKA2+ is bepaald in het MER, uitgaande van turbines met maximale afmetingen voor ashoogte en rotordiameter. Hiervoor is een fictieve windturbine gebruikt met een rotordiameter van 145 meter op een ashoogte van 166 meter.

De resultaten laten zien dat het VKA2+ voor slagschaduw op woningen van derden zorgt. Op verschillende punten treedt meer slagschaduw op dan de toegestane duur van slagschaduw uit het Activiteitenbesluit. In situaties waarbij niet aan de norm voor slagschaduw wordt voldaan kan met een stilstand voorziening de duur van slagschaduw beperkt worden. Met het toepassen van mitigerende maatregelen kan aan de norm voor slagschaduw worden voldaan.

4.3.3 Natuur

Het voornemen is wat betreft de natuur op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden;
- milieueffecten op gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- milieueffecten op, op grond van de Wnb beschermde soorten.

In het kader van de onderzoeken is een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd waarin bovenstaande milieueffecten zijn beoordeeld. Voor de volledige toetsing van de milieueffecten op beschermde gebieden en soorten wordt verwezen naar de bijlagen bij de aanvraag. Hieronder volgt een samenvatting van de milieueffecten uit dit rapport.

Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden is op grond van de Wnb een zogenoemde "Passende Beoordeling" uitgevoerd, aangezien (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling niet op voorhand zijn uit te sluiten. De Passende beoordeling is als bijlage bij de aanvraag opgenomen en is samengevat in paragraaf 4.4 van de toelichting. Hierin is de omschrijving en de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op de Natura 2000-gebieden opgenomen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur, EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het dichtstbij gelegen gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN is de Waddenzee, gelegen op een afstand van circa 1 kilometer ten noorden en oosten van het projectgebied. Tussen het beschermde gebied en het plangebied liggen aan de noordkant het havencomplex en aan de oostkant onder andere akkergebied en de Waddenzeedijk. Doordat er geen werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het Natuurnetwerk Nederland en externe werking niet aan de orde is, veroorzaken de plannen geen negatieve effecten op het areaal en de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland. De ontwikkeling is daarmee niet in strijd met het provinciaal ruimtelijke natuurbeleid van de provincie Groningen.

Soortenbescherming

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van de Wnb en de daaruit voortvloeiende Verordening natuurbescherming Provincie Groningen. In hoofdstuk 3 van deze provinciale verordening worden de bepalingen voor de soortbescherming weergegeven. De bescherming van flora- en faunasoorten is in de Wnb opgedeeld in twee beschermingscategorieën: strikt beschermde soorten, opgenomen in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, en overige beschermde soorten, opgenomen in de nationaal beschermde soorten.

In de beoordeling zijn voor verschillende soorten de effecten in beeld gebracht waarbij

onderscheid is gemaakt in de effecten in de realisatiefase en in de gebruiksfase. Voor de vaatplanten, zeezoogdieren, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden geldt dat zowel in de realisatiefase en gebruiksfase geen verbodsovertredingen aan de orde zijn. Een ontheffing van de Wnb is voor deze soortgroepen niet nodig.

Voor de soortgroepen vogels en vleermuizen geldt dat tijdens de gebruiksfase aanvaringslachtoffers mogelijk zijn. Het doden of verwonden van in het kader van de Wnb beschermde vogel- en vleermuissoorten is verboden. Om die reden dient een ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd.

Voor de tweekleurige vleermuis geldt dat een slachtoffermonitoring wordt ingesteld om te bepalen of de voorgestelde stilstandsvoorziening leidt tot een afdoende reductie van de slachtofferaantallen om significant negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Indien de stilstandsvoorziening niet afdoende is, zal de stilstandsvoorziening op basis van resultaten van de slachtoffermonitoring verscherpt worden om een hogere reductie van het aantal slachtoffers te bereiken. Daarmee worden structurele slachtoffers onder tweekleurige vleermuizen voorkomen, zodat de gunstige staat van instandhouding kan worden gewaarborgd.

Voor de overige vleermuissoorten geldt dat negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding zijn uitgesloten bij toepassing van de stilstandsvoorziening voor vleermuizen. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van vogels treden eveneens niet op.

Daarnaast blijkt uit de beoordeling dat, om negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten tijdens de aanlegfase te voorkomen, moet worden voldaan aan de volgende voorwaarde:

- verstoring van broedende vogels wordt voorkomen. Dit geldt zowel voor de realisatiefase als voor de overgang van de realisatiefase naar de gebruiksfase. Verstoring kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, dan wel op te starten voor het broedseizoen van vogels en door te laten lopen in het broedseizoen. In dat geval is het wel van belang dat de werkzaamheden gebiedsdekkend plaatsvinden: Indien er plaatselijk wordt gewerkt, kunnen vogels op een rustige plaats in het plangebied gaan broeden en alsnog in het broedseizoen worden verstoord. Een alternatief is het gebied voor de werkzaamheden te inventariseren op broedgevallen van vogels.

4.3.4 Landschap

Om het effect van de windturbines op het landschap te bepalen is dit beoordeeld in het MER vanuit verschillende afstanden tot het projectgebied (schaalniveaus). Dit gebeurt omdat het effect op het landschap op verschillende afstanden verschillend kan zijn. Het effect op het landschap wordt in het MER beoordeeld op basis van visualisaties op een afstand van circa 10 km, circa 1 tot 2 km en circa 1 km vanaf het projectgebied.

Het VKA2+ wordt in het MER op basis van volgende vier beoordelingscriteria beoordeeld:

- aansluiting op de landschappelijke structuur;
- herkenbaarheid van de opstelling (als zelfstandige opstelling);
- interferentie met andere windparken of hoge elementen;
- invloed op visuele rust, zichtbaarheid en openheid.

In het MER zijn visualisaties gemaakt om de effecten op het landschap inzichtelijk te maken. Geconcludeerd wordt dat het windpark over het algemeen een (licht) negatief effect heeft op het bestaande landschap. Met name het vierde beoordelingscriterium wordt als (licht) negatief beoordeeld. De negatieve effecten zijn vooral op het laagste schaalniveau waarneembaar.

In het MER worden als mitigerende maatregelen genoemd het beperken van het aantal turbines in het bredere, oostelijke deel van het plangebied, het aanhouden van een lichtgebogen lijn en het nadrukkelijker laten afwijken van de bestaande turbines. Uit visualisaties blijkt dat de keuze voor een bepaald type turbine met name op korte

afstand van de turbines invloed heeft op hoe de opstelling oogt. De keuze voor een 'slank type windturbine' kan als mitigerende maatregel worden opgevoerd. Het versterken van de 'grens' zou kunnen worden bereikt door bijvoorbeeld een afwijkende turbinekleur toe te passen.

Omdat het plangebied binnen het waddengebied ligt, dient volgens het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) mogelijke gevolgen voor de beschermende landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Waddenzee te worden onderzocht. Het plan voor het windpark is getoetst aan cultuurhistorische kwaliteit zoals in de bodem aanwezige archeologische waarden en cultuurhistorische structuren en elementen, en aan landschappelijke kwaliteiten als rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis.

Windpark Oostpolder ligt ten zuiden van de industriële activiteiten op de Eemshaven en te midden van de reeds dominant aanwezige windparken in en om de Eemshaven. Door de impact van de reeds aanwezige industrie en windturbines, is er geen sprake van significante aantasting van de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee door windpark Oostpolder. In de Provinciale verordening staat ten zuiden van het projectgebied een oude dijk aangegeven. Omdat de windturbines niet op of in de directe nabijheid worden gerealiseerd wordt dit cultuurhistorisch kenmerk niet negatief beïnvloed door het plan.

4.3.5 Cultuurhistorie en archeologie

Op 1 juli 2016 is de Erfgoedwet ingegaan. De Erfgoedwet bundelt wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland.

De cultuurhistorische waarden geven het buitengebied van Eemsmond identiteit en karakter. De belangrijkste archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen zijn de wierden en verhoogde woonplaatsen (huiswierden), kloosterterreinen, borgterreinen, boerderijplaatsen en dijken.

In en om het projectgebied (binnen 2 kilometer) zijn er geen beschermde stads- en dorpsgezichten of rijksmonumenten aanwezig. Op circa 750 meter van de grens van het plangebied staat het rijksmonument het poldermolencomplex 'Goliath'. Deze molen wordt al omgeven door windturbines. De toevoeging van windpark Oostpolder heeft daarom een verwaarloosbaar effect op het molencomplex.

Figuur 4.5 Rijksmonument Goliath (BügelHajema)

Eventuele gevolgen voor archeologie zijn gerelateerd aan grondroerende werkzaamheden (omvang en diepte van graafwerkzaamheden). Voor de windturbines gaat het om de plaatsing van het fundament en het aanleggen van de elektrische infrastructuur op circa 1 meter beneden maaiveld.

Omdat er geen bekende archeologische monumenten binnen het projectgebied liggen, het gehele plangebied op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden is aangeduid met een lage archeologische trefkans en het bestemmingsplan geen dubbelbestemming voor archeologie bevat is er op basis van de ondergrond geen reden om aan te nemen dat er verstoring / aantasting van archeologische waarden zal optreden.

Voor het VKA2+ geldt dat er geen sprake is van effecten op cultuurhistorie en archeologie door het windpark. Mitigerende maatregelen zijn daarom niet nodig.

4.3.6 Waterhuishouding

In het MER zijn de effecten van het VKA2+ op grondwater, oppervlaktewater en hemelwater getoetst.

Uit de toetsing blijkt dat het project geen effect heeft op het grondwater of oppervlaktewater. Er bevinden zich geen posities van turbines op korte afstand van een primaire watergang. Het project heeft wel enige invloed op de hemelwaterafvoer door de toename van verhard oppervlak. Door de toename zal het hemelwater wat sneller tot afstroming komen dan in de huidige situatie.

Naast de toetsing in het MER is het planvoornemen voorgelegd bij het waterschap door middel van de digitale watertoets. Voor de omgevingsvergunning is op 13 april 2017 de digitale watertoets uitgevoerd (bijlage invoegen en verwijzing). De totale verharding ten opzichte van de huidige situatie neemt toe. In de huidige situatie is vrijwel geen sprake van verharding in het projectgebied. In de toekomstige situatie wordt voor het windpark verharding aangebracht met een oppervlakte van circa 95.600 m².

Door de toename van het verhard oppervlak zal het hemelwater sneller tot afstroming komen dan in de huidige situatie. De toename aan verhard oppervlak moet, wanneer deze groter is dan 1500 m² per peilgebied, worden gecompenseerd door het hemelwater vertraagd af te voeren of door waterberging te realiseren binnen het betreffende peilgebied. Dit kan bijvoorbeeld door naast wegen, fundaties en opstelplaatsen extra sloten te creëren. Als het ontwerp van de civiele werken definitief is bepaald kan worden nagegaan in hoeverre een toename van verhard oppervlak resteert. Afhankelijk van de definitieve toename wordt een compensatieplan opgesteld en aan het waterschap voorgelegd.

4.3.7 Bodem

Tijdens de bouwfase van het windpark vindt grondverzet plaats. Op het afgraven, toepassen en afvoeren van grond alsmede de kwaliteit hiervan is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Binnen het plangebied zijn, op basis van de beschikbare informatie, geen bekende historische activiteiten en/of gebieden bekend waarvoor verder onderzoek noodzakelijk kan zijn. Langs de N46 is een strook waar onderzoek is uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat hier geen verder onderzoek noodzakelijk is. Voor het overgrote deel van het plangebied is geen informatie beschikbaar. Ter plaatse van de posities zijn geen verontreinigende activiteiten bekend die uitvoering van het voornemen in de weg staan.

Windturbines worden in het algemeen niet beschouwd als gevoelige objecten die van nature een negatieve invloed hebben op de bodemkwaliteit, mits gebruik wordt gemaakt van niet uitlogende (bouw)materialen. Voor de turbines geldt dat er geen sprake is van uitlogende materialen en dat er vanuit de ontwerpeisen voldoende opvangmaatregelen binnen de turbines aanwezig zijn. Ook de aanleg en aanwezigheid van kabels, wegen en eventuele inkoopstations hebben naar verwachting geen effect op de bodemkwaliteit in het plangebied.

4.3.8 Veiligheid

De veiligheid van windturbines is in het MER getoetst. Het effect van windpark Oostpolder op de veiligheidssituatie van de omgeving is beoordeeld aan de hand van een aantal criteria die zijn afgeleid uit wet- en regelgeving en adviezen voor toetsing van beheerders van infrastructurele werken. De criteria hebben betrekking op interne en externe veiligheid en leveringszekerheid.

Interne veiligheid

De interne veiligheid van de windturbines is geregeld via de certificering van het ontwerp en de productie van windturbines. In Nederland mogen alleen windturbines worden geplaatst die gecertificeerd zijn volgens de veiligheidsnormen NVN 11400-0 en aansluitend NEN-EN-IEC 61400. Deze normen bevatten criteria voor veiligheid, geluidemissie en rendement.

Externe veiligheid

In het MER is voor het aspect externe veiligheid getoetst aan de aanwezigheid van bebouwing, wegen, inrichtingen, installaties, buisleidingen, dijklichamen, waterkeringen en hoogspanning in de nabije omgeving van het windpark.

Uit de toets blijkt dat voor de meeste aspecten geen knelpunten bestaan. Voor het criterium 'wegen' geldt dat het VKA2+ licht negatief scoort. De windturbines hebben geen wiekoverslag over de verharding van de N33 maar de korte afstand (74 meter) van de N33 tot de dichtstbij gelegen windturbine kan toch een risico vormen voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Uit een extra risicoanalyse voor het VKA2+ is echter gebleken dat ruim voldaan kan worden aan de normen conform het Handboek risicozonering windturbines 2014 (Rijkswaterstaat, versie 3.1).

Voor het VKA2+ geldt tevens dat er binnen de plaatsgebonden risicocontour van de windturbines twee kleinschalige opslagtanks voor propaan aanwezig zijn. Binnen de risicoafstanden liggen echter geen kwetsbare objecten van derden, waardoor er geen sprake is van de mogelijkheid tot significante risicotoevoegingen door de plaatsing van windturbines.

4.3.9 Elektriciteitsopbrengst

De duurzame energieopbrengst van windturbines is een positief effect van een windpark. De mitigerende maatregelen voor geluid en lucht leiden tot een verlies van respectievelijk 2,6 en 0,4 %.

Het VKA2+ scoort op zowel de energieopbrengst, als de emissies van CO₂, SO₂ en NO_x positief.

4.3.10 Ruimtegebruik

Normaal gesproken heeft de aanleg en exploitatie van een windpark een negatieve invloed op het ruimtegebruik omdat een deel van de ruimte in het projectgebied niet langer gebruikt kan worden voor de huidige functies en doeleinden. Aangezien de huidige agrarische gebruiksfunctie naar verwachting niet negatief wordt beïnvloed door het voornemen, zijn de drie varianten als 'neutraal' beoordeeld.

Er zijn echter wel een aantal aandachtspunten. Het eerste aandachtspunt is de aanwezigheid van straalverbindingen in het plangebied. Een straalpad is een draadloze verbinding tussen twee plaatsen, waarmee audio en visuele informatie verstuurd kan worden. De twee connectiepunten van een dergelijke verbinding moeten 'in zicht' van elkaar staan, wat wil zeggen dat het pad vrij moet zijn van fysieke obstakels. De plaatsing van een windturbine in of nabij een straalpad kan effect hebben en mogelijk resulteren in storing van het signaal. In de omgeving van het projectgebied zijn diverse straalpaden aanwezig, welke in gebruik zijn door verschillende telecomaandbieders.

Uit het onderzoek in het MER blijkt dat er twee turbines van het VKA2+ zijn gelegen binnen de tweede fresnelzone van een straalpad. De turbines liggen niet binnen 6 meter van het straalpad. De beoordeling is licht negatief. Een mogelijk mitigerende maatregel om verstoring van straalpaden te voorkomen, kan zijn het plaatsen van een extra zender op de turbine die de storing veroorzaakt.

Een ander aandachtspunt is defensieradar. Het plangebied ligt niet in het radarverstoringgebied voor de gevechtsleidingsradar en deels in de toetsingszone van de MASS-radarpost Leeuwarden. Daarnaast ligt de locatie binnen het 100 voet normgebied van Defensie, waardoor het turbines binnen het gehele plangebied moeten worden getoetst. Uit de toetsing in de MER blijkt dat het VKA2+ geen overschrijding van de norm veroorzaakt voor de dekkinggraad van het gebied.

Het derde en laatste aandachtspunt is vliegverkeer en burgerluchtvaart. Voor windpark Oostpolder geldt dat er geen laagvliegroutes of gebieden in (de nabijheid van) het plangebied liggen. Door Luchtverkeersleiding Nederland en de Inspectie Leefomgeving en Transport is aangegeven dat er geen effecten op vliegverkeer of telecommunicatie-apparatuur ten behoeve van de luchtvaart zullen optreden als gevolg van windenergie in Oostpolder. Een effect op vliegverkeer is om die reden niet aan de orde.

4.3.11 Conclusie

De effectbeoordeling laat zien dat het VKA2+ uitvoerbaar is binnen wet- en regelgeving. Er zijn geen onoverkomelijke milieuknelpunten gesignaleerd. Voor geluid en slagschaduw wordt met mitigerende maatregelen aan de norm voldaan. Ook voor natuur geldt dat het VKA2+, afzonderlijk en in cumulatie met andere relevante plannen, geen (significant) negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden veroorzaakt. Hiermee wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

4.4 Passende beoordeling

In het kader van de beoordeling van de ruimtelijke ontwikkeling is een zogenaamde 'Passende beoordeling' opgesteld. Dit is verplicht indien (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door een ruimtelijke ontwikkeling op voorhand niet zijn uit te sluiten.

Een Passende beoordeling is een beoordeling van de effecten van een activiteit op de natuurdoelstellingen van een in het kader van de Wnb beschermd Natura 2000-gebied. De doelstellingen van de Natura 2000-gebieden zijn vastgelegd in instandhoudingsdoelen.

De conclusies van de Passende beoordeling zijn hieronder samengevat weergegeven. Voor de volledige beoordeling wordt verwezen naar de bijlagen bij de aanvraag.

4.4.1 Toetsing

Ligging Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt op circa 1 kilometer afstand ten zuiden en westen van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Op grotere afstand (>20 kilometer) liggen de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Duinen Schiermonnikoog. Het dichtstbijzijnde Duitse Natura 2000-gebied ligt op een afstand van 3 kilometer ten oosten van de Oostpolder. Het gaat om het Duitse Natura 2000-gebied Hund und Paapsand.

Beoordeelde factoren

Effecten, ook wel storingsfactoren genoemd, op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden kunnen optreden als er een overlap is in ruimte en tijd tussen het invloedsgebied van de ontwikkeling en het invloedsgebied van een waarde of soort waarvoor een instandhoudingsdoelstelling is geformuleerd. Omdat de ontwikkeling plaatsvindt buiten de Natura 2000-gebieden, kan worden gesteld dat veel storingsfactoren niet aan de orde zijn. Effecten die mogelijk wel aan de orde zijn, betreffen: fysieke aantasting van leefgebied van Natura 2000-soorten buiten het Natura 2000-gebied, geluid, trilling, licht en optisch verstoring. Tot slot zijn mechanische effecten mogelijk in de vorm van aanvaringsslachtoffers van vogels en vleermuizen. Dit zijn dan ook de effecten die in de Passende beoordeling uitgebreid zijn beoordeeld. In de beoordeling is onderscheid gemaakt tussen de effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van windpark Oostpolder.

Effecten

In de Passende beoordeling wordt geconcludeerd dat de ruimtelijke ontwikkeling in de realisatie- en gebruiksfase geen (significant) negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitats en soorten van Natura 2000-gebieden voor wat betreft de volgende factoren: geluid, fysieke aantasting/ruimtebeslag, trilling, optische verstoring en licht.

Uit de beoordeling blijkt dat het windpark door mechanische effecten in de gebruiksfase wel slachtoffers veroorzaakt onder 13 aangewezen vogelsoorten van Natura 2000-gebied Waddenzee. Het gaat om de soorten aalscholver, bergeend, fuut, grauwe gans, grutto, Kievit, kleine mantelmeeuw, krakeend, scholekster, visdief, wilde eend, wintertaling en wulp. De effecten van de ruimtelijke ontwikkeling als gevolg van sterfte onder deze soorten leidt echter niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze soorten.

Geconcludeerd is dat de ruimtelijke ontwikkeling geen conflict met in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden veroorzaakt.

4.4.2 Cumulatie van effecten

In het kader van de Passende beoordeling zijn niet alleen de effecten in beeld gebracht die worden veroorzaakt door de ontwikkelingen in de Oostpolder maar zijn ook de cumulatieve effecten in beeld gebracht ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen. Daarbij gaat het uitsluitend om die ontwikkelingen die voldoende concreet zijn en waarover reeds een besluit is genomen.

In de Passende beoordeling is voor de cumulatie aandacht besteed aan de projecten Eemshaven Zuidoost en PIP dijkverbetering Eemshaven-Delfzijl. Voor wat betreft aanvaringslachtoffers als gevolg van mechanische effecten zijn daarnaast cumulatieve berekeningen uitgevoerd met de projecten windpark Eemshaven Zuidoost, windturbines Oostpolderdijk, windpark Delfzijl-Noord en de tijdelijke 380-kV lijnverbinding. Ook in cumulatie met deze projecten treden geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden op tijdens de realisatie- en gebruiksfase van windpark Oostpolder.

4.4.3 Mitigerende maatregelen

In het kader van de Structuurvisie Eemshaven-Delfzijl en het PIP Dijkversterking worden verschillende maatregelen voorgesteld die positieve effecten op de natuur in het algemeen en in het bijzonder ook sommige Natura 2000-soorten van Natura 2000-gebied Waddenzee hebben. Ter hoogte van het Voolhok wordt buitendijks een broedeiland voor noordse sterns en visdieven aangelegd. Door aanleg van een broedeiland wordt betredingsvrij (mensen en predatoren) broedgebied voor deze soorten aangelegd. De realisatie van het broedeiland zal als instandhoudingsmaatregel worden opgenomen in het beheerplan voor de Waddenzee. De aanleg van het broedeiland is noodzakelijk voor het duurzame behoud van de kolonies van noordse stern en visdief in het estuarium en daarmee ook voor realisatie van de instandhoudingsdoelen voor beide soorten. Naast de sterns kunnen ook andere broedvogels op het eiland gaan broeden, zoals bontbekplevier, kluut, aalscholver en scholekster. Tevens kan het eiland als hoogwatervluchtplaats dienen voor diverse soorten wadvogels.

In het kader van de soortbescherming wordt daarnaast een stilstandsvoorziening voor vleermuizen ingesteld. Uit de ecologische beoordeling (zie bijlage X) blijkt dat het verhogen van de windsnelheid waarbij de turbine gaat draaien (cut-in speed) van 3-4 m/s naar 5-6 m/s leidt tot minder risico op aanvaringen onder vleermuizen. De verhoging van de cut-in speed hoeft alleen te worden toegepast in de zomerperiode (mei-oktober), tussen zonsondergang en zonsopkomst, bij temperaturen hoger dan 12 graden en op momenten dat het niet regent, omdat dan de vliegactiviteit van vleermuizen het hoogst is. Als deze maatregel wordt toegepast zal het aantal slachtoffers gereduceerd worden met circa 80-90 procent.

4.4.4 Conclusie Passende beoordeling

Geconcludeerd wordt dat in de Passende beoordeling is aangetoond dat het project op het punt van de gebiedenbescherming in de Wnb uitvoerbaar is.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Wanneer er sprake is van een bouwplan als bepaald in artikel 6.12 Wro en 6.2.1 Bro moet hiervoor in beginsel een exploitatieplan worden vastgesteld. Hiervan kan worden afgezien als het kostenverhaal anderszins verzekerd is. De realisatie van een windpark is geen bouwplan als bepaald in de genoemde artikelen. Daarnaast wordt er een overeenkomst gesloten tussen gemeente en ontwikkelende partij, waarin het kostenverhaal, waaronder planschade, is geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is bij dit project niet nodig.

Voor de totstandkoming van het windpark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd. Deze subsidie is in de exploitatie noodzakelijk voor de bedrijfseconomische haalbaarheid.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De ruimtelijke onderbouwing wordt samen met de ontwerpbeschikking ter inzage gelegd. De resultaten worden te zijner tijd in dit hoofdstuk vermeld.

Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 1 Watertoets

datum 13-4-2017
dossiercode 20170413-34-15057

STANDAARD WATERPARAGRAAF

(KORTE PROCEDURE)

Plan: Windpark Oostpolder

Algemene projectgegevens:

Projectomschrijving: Windpark Oostpolder. Het project betreft de bouw en exploitatie van een windpark. Naast de bouw van 20 windturbines gaat het ook om alle bijbehorende voorzieningen zoals aanpassing van bestaande wegen, aanleg van nieuwe ontsluitingswegen ten behoeve van het windpark, aanvoer van bouwmaterialen, realisatie van kraanopstelplaatsen en het aanleggen van kabels. Mevrouw Marian Meijer van het waterschap is al eens benaderd over dit project.

Oppervlakte plangebied: 6706316 m²

Toename verharding in plangebied: Ja, de exacte hoeveelheid verhard oppervlak is nog niet duidelijk, maar het gaat om een oppervlak van ongeveer 1200-5500 m² per windturbine plus verharding voor transportwegen van circa 5 meter breed. m²

Kaartlagen geraakt: Ja

Aanvrager / initiatiefnemer:

Naam: Joleen Meerveld
Organisatie: BügelHajema
Postadres: Vaart NZ 50
PC/plaats: 9401 GN Assen
Telefoon: 0592-316206
Fax:
E-mail: j.meerveld@bugelhajema.nl

Gemeente Eemsmond

Contactpersoon: Mr. ing. S. Klein
Telefoon: 0595-437555
E-mail: s.b.klein@eemsmond.nl

Waterbeleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Zowel het oppervlaktewater als het grondwater valt onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht. De belangrijkste beleidsdocumenten op het gebied van de waterhuishouding zijn de Vierde Nota Waterhuishouding, Anders omgaan met water: Waterbeleid 21e eeuw, de Europese Kaderrichtlijn Water, Beleidslijn ruimte voor de rivier en de nota Ruimte. In het Nationaal Bestuursakkoord Water worden de gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd voor een integraal waterbeleid in de 21e eeuw. De verantwoordelijkheid voor de te treffen waterhuishoudkundige maatregelen gericht op: vasthouden, bergen en afvoeren van water ligt bij het waterschap (trits: kwantiteit) en het schoon houden, scheiden en zuiveren van water (trits: kwaliteit) ligt bij alle betrokkenen en het waterschap.

Provincies en gemeenten zorgen voor een integrale afweging en leggen deze vast in provinciale beleidsplannen en

streekplannen, respectievelijk structuur- en bestemmingsplannen. De provincie geeft richting aan ruimtelijke ontwikkeling door de gebieden te benadrukken die van nature het eerst onder water komen te staan bij hevige regenval of overstromingen. De provincie wil dat deze gebieden gevrijwaard blijven van kapitaalintensieve functies.

Het beleid van waterschap Noorderzijlvest is verwoord in het Waterbeheerprogramma 2016- 2021 en in de Notitie Water en Ruimte 2013. De ruimtelijke zonering van de provincie heeft het waterschap vertaald naar een eigen zonering met water als belangrijkste element. Het waterschap benadrukt in haar functiezonering de volgende aspecten: de hoogte van de waterpeilen en het gewenste grondwaterregime (GGOR), een optimale wateraanvoer en -afvoer (waterkwantiteit), de waterkwaliteit voor verschillende functies en de inpassing van water in het landschap.

Geraakte kaarten in plangebied:

Hoofdwatergangen

Hoofdwatergangen zijn de belangrijkste watergangen voor de wateraanvoer en waterafvoer van een gebied. Deze zijn essentieel voor het goed functioneren van het watersysteem. Tevens hebben de hoofdwatergangen een waterbergende functie. Alle watergangen, inclusief de daarin gelegen kunstwerken (bruggen, duikers, stuwen, gemalen enz.) worden beschermd door middel van de Keur van waterschap Noorderzijlvest. Voor het verrichten van handelingen binnen de kern- en beschermingszone is een watervergunning nodig. De kernzone betreft de watergang tussen de beide boveninsteken, de beschermingszone reikt tot 5 m buiten de beide boveninsteken. Meer informatie over watervergunningen is te verkrijgen via vergunningen@noorderzijlvest.nl

Ondiepe storende lagen

Hier komen ondiepe storende lagen voor. Deze lagen, die vaak uit klei of leem bestaan, zorgen ervoor dat hemelwater moeilijk in de grond kan infiltreren. Hierdoor kan er wateroverlast ontstaan bij hevige neerslag. Deze locaties zijn zonder aanvullende maatregelen ongeschikt voor bijvoorbeeld woningbouw.

Kwetsbaar water

Het betreft hier wateren in beekdalen en veengebieden. In de Provinciale Omgevingsplannen van de provincies staat beleid geformuleerd hoe men met ruimtelijke ontwikkelingen in deze kwetsbare gebieden om wil gaan.

WATERADVIES Waterschap Noorderzijlvest

De wijziging van de bestemming en/of de omvang van onderdelen in het plan hebben invloed op de waterhuishouding en/of raken de belangen van het waterbeheer en/of die van de initiatiefnemer.

Toename verhard oppervlak

Door toename van verhard oppervlak stroomt regenwater, zonder extra maatregelen, sneller af richting oppervlaktewater, waardoor piekwaterstanden en afvoeren toenemen. Dit kan leiden tot wateroverlast. Bij een toename van het verhard oppervlak met meer dan 750 m² (in de bebouwde kom, binnen gemeentelijke uitbreidingsplannen en in glastuinbouwgebieden) of 2500 m² (in overige gebieden) is compensatie door aanleg van waterberging nodig. Niet voor elk ruimtelijk plan is het noodzakelijk op gedetailleerde wijze de waterberging te berekenen. Aan de hand van de volgende regels kan bepaald worden hoe de waterberging berekend dient te worden. Voor plannen kleiner dan 10 hectare kan de waterberging volgens de volgende praktische vuistregel berekend worden, het extra te realiseren wateroppervlak is gelijk aan 10% van de toename van het verhard oppervlak in een ruimtelijk plan. De initiatiefnemer kan dit direct opnemen in de waterparagraaf. Voor in- en uitbreidingen van 10 - 200 hectare stelt waterschap Noorderzijlvest vast hoeveel berging vereist is. Waterschap Noorderzijlvest berekent de benodigde waterberging op basis van regenduurlijnen (inclusief klimaatverandering). Bij grote in- en uitbreidingen is het noodzakelijk om een waterhuishoudingsplan op te stellen. Onderdeel hiervan is een gedetailleerde modellering van het watersysteem. Een waterkwaliteits- en hydraulische modellering kunnen hier onderdeel van uitmaken.

Riolering

Bij de aanleg van riolering in een nieuw plan wordt uitgegaan van de aanleg van een gescheiden stelsel, daar waar het, gelet op

de aard van de aangesloten verharde oppervlakken en de mogelijke verontreiniging daarvan, verantwoord is. De initiatiefnemer van een afkoppelproject dient aannemelijk te maken dat het omringende watersysteem over voldoende berging- en afvoercapaciteit beschikt. Dit wordt in samenspraak met waterschap Noorderzijlvest vastgelegd. Tevens worden mogelijkheden om water langer vast te houden, worden zoveel mogelijk benut.

Vervuiling verhard oppervlak

Het is alleen mogelijk om verhard oppervlak, aangemerkt als schoon, af te koppelen. Dit wordt in overleg met waterschap Noorderzijlvest bepaald. Maatregelen om vervuiling te voorkomen dan wel te verminderen kunnen noodzakelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn:

Voorbeelden beperken gebruik uitlogende materialen

- Uitlogende materialen voorzien van een coating
- Toepassen van olie-/ vetafscinders bij wegen en parkeerplaatsen
- In sommige gevallen mag hemelwater van vervuild verhard oppervlak via een voorzuivering, zoals een bodempassage (groenstrook), helofytenfilter of afscheider worden afgevoerd naar het oppervlaktewater of grondwater. Bij ernstiger vervuild oppervlak dien een verbeterd gescheiden riolsysteem te worden toegepast.

Nieuw stedelijk gebied

In nieuwe stedelijke gebieden dient het watersysteem zodanig aangelegd te worden dat wateroverlast voorkomen wordt. Door de toename van het verharde oppervlak zal neerslagwater sneller tot afvoer komen. Dit veroorzaakt pieken in de waterafvoer. Om het afwentelen van problemen te voorkomen dient de afvoer in de nieuwe situatie de huidige maatgevende afvoer niet te overschrijden. Veelal kan wateroverlast voorkomen worden door voldoende bergingscapaciteit in het oppervlaktewatersysteem te creëren, eventueel in combinatie met infiltratie in de bodem als het gebied hier de mogelijkheid voor heeft.

Bestaand stedelijk gebied

In bestaand stedelijk gebied is ruimte moeilijk te vinden. Bij herinrichting zal het als streefdoel worden ingebracht door het waterschap in het planvormingsproces. Ruimte voor oppervlaktewater in stedelijk gebied is vaak duur. Inzetten op meervoudig ruimtegebruik is daarom een mogelijkheid om te overwegen. Als dat niet voldoende ruimte oplevert zal buiten het stedelijk gebied ruimte moeten worden gezocht ter compensatie. Uitgangspunt is het behoud van het watersysteem en het bergend vermogen ervan in het stedelijk gebied. Binnen het bebouwde gebied mogen hiertoe geen watergangen worden gedempt, tenzij er met het waterschap afspraken zijn gemaakt over compensatie van de afvoer en berging. Met het dempen van sloten, aanleggen van dammen en lange duikers in plaats van een sloot moet kritisch worden omgegaan.

Goed omgaan met het relatief schone hemelwater biedt veel kansen. Zo kunnen we veel problemen in het stedelijk watersysteem oplossen of voorkomen. Grondwateronttrekking voor drinkwater worden minder als men in stedelijk gebied meer gebruik maakt van hemelwater. Bijvoorbeeld voor sproeien van tuinen of spoelen van toiletten vanuit een grijs watercircuit.

Grondwater

In nieuw bebouwd gebied wordt een minimale drooglegging voor woningen geadviseerd van 1,30 meter. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met een minimale ontwateringsdiepte van 0,70 meter. Bij kruipruimteloos bouwen kan een kleinere drooglegging toegepast worden. In een ruimtelijk plan kan een variërende drooglegging gerealiseerd worden in overleg met waterschap Noorderzijlvest. Bij gebieden die met enige regelmaat mogen inunderen kan een kleinere drooglegging toegepast worden (groenstroken, ecologische zones). Op deze manier kan op creatieve wijze invulling gegeven worden aan de vereiste waterberging (zie onderstaande tabel minimale droogleggingseisen). Als dit toegepast wordt dient dit in de waterparagraaf vastgelegd te worden.

Droogleggingseisen:

- Woningen met kruipruimte
1,30 meter
- Woningen zonder kruipruimte
1,00 meter
- Gebiedsontsluitingswegen
0,80 meter
- Erftoegangswegen
0,80 meter
- Groenstroken / ecologische zones
0,50 meter

Invloed op de waterhuishouding

Het aanwezige oppervlaktewater dient niet alleen voldoende ruimte te hebben voor het afstromende hemelwater, maar ook aan de inrichting dient aandacht te worden besteed. Voor een gezond watersysteem is de inrichting en het beheer van het bestaande of nieuw te realiseren oppervlaktewater belangrijk. Bij oppervlaktewatersystemen in stedelijk gebied wordt daarom gestreefd naar zo groot mogelijke eenheden.

BETROKKENHEID waterschap Noorderzijlvest

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets is het van belang om het waterschap verder te betrekken en rekening te houden met de in dit document aangegeven adviezen. Wij verzoeken u ons te informeren over de wijze waarop het plan verder zal worden voorbereid en wat het uiteindelijk ontwerp/inrichting van het plangebied zal zijn. Bij eventuele aanpassingen in het ontwerp en/of in de zienswijzen in relatie tot waterhuishoudkundige inrichting, adviseren wij de Digitale Watertoets nogmaals uit te voeren. In ieder geval wil het waterschap betrokken blijven en geïnformeerd worden bij de verdere planvorming van dit project. Graag het waterschap nader informeren over de verdere planuitwerking en eventueel een overleg plannen met de aangegeven contactpersoon van het waterschap.

De uitkomst van deze Watertoets is een jaar geldig.

Mocht u aanvullende informatie hebben met betrekking tot deze watertoets (schetsontwerpen, relevante documentatie enz.), raden wij u deze per e-mail op te sturen naar advies@noorderzijlvest.nl onder vermelding van de unieke code, te vinden aan het begin van deze notitie. Met de extra informatie kunnen we een nog beter passend advies geven over uw specifieke situatie.

Bij eventuele vragen kunt u eveneens contact opnemen met het waterschap Noorderzijlvest, de heer E.W. Rittersma, tel. 050-304 8337 (op donderdagen niet aanwezig) .

De WaterToets 2014

Plannaam Ruimtelijke onderbouwing Windpark Oostpolder

Plan-idn NL.IMRO.1651.volgt-0001

Planstatus

Datum:

Opdrachtgever Provincie Eemshard

Projectnummer